

LO
Youngsgaten 11
0181 Oslo

Vår sak nr: 1214/10 BA

Arkivnr: 011:701

Deres ref:

Dato:15.09.2010

Høring - Endring i forskrift av 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter

Regjeringen sendte i juli 2010 et forslag til endring av denne forskriften ut på høring med frist 30. september 2010.

Den rød-grønne regjeringen innførte med denne forskriften nye krav til selskaper som leverer anbud til offentlig sektor. Selskapene måtte gi sine ansatte lønns- og arbeidsvilkår i tråd med tariffavtalen på området. Dette er i overensstemmelse med ILO-konvensjon 94. Konvensjonen sier at firmaer som skal utføre tjenester for det offentlige må legge seg på lønns- og arbeidsvilkår som ellers er vanlig i yrket eller sektoren i det aktuelle geografiske området. (Artikkel 2 fra ILO 94 vedlagt)

I forskriften fra 2008 stilles det tilsvarende krav om lønns- og arbeidsvilkår "som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke" der det ikke er tariffavtaler. Forskriften skal hindre at anbudskonkurranser ved offentlige oppdrag blir en konkurranse om dårligere lønn og mer ubekvem arbeidstid og er en viktig del av arbeidet mot sosial dumping. Dette var en kampsak for LO fordi vi blant annet opplevde at store offentlige utbyggingsprosjekter ble tildelt selskaper som ga ansatte lønninger under norsk nivå og i strid med tariffavtaler.

Bakgrunnen for regjeringens forslag til endring av denne forskriften er at den blir tvunget av EØS-overvåkeren ESA til å senke kravene ved offentlig innkjøp. Sommeren 2009 ble forskriften kritisert av ESA som mener den representerer to problemer: For det første at den er for vag, ved at den ikke sier helt konkret hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal legges til grunn ved levering til offentlig sektor. ESA mener for det andre at forskriften diskriminerer, fordi den bare stiller krav ved levering til offentlig sektor. ESA godtar at forskriften legges til grunn innen områder som er allmenngjort. Det vil si at en endring i forskriften om offentlig innkjøp ikke får noen betydning i for eksempel byggesektoren.

ESA valgte å forfølge den norske forskriften etter at EU-domstolen ved flere anledninger har innsnevret nasjonalstatenes mulighet til å stille krav om lønns- og arbeidsvilkår. ESA bruker særlig den såkalte Rüffert-dommen som begrunnelse for at Norge må endre sin politikk på dette området. I Rüffert-dommen ble en tysk delstat dømt etter at den stilte krav om tariffvilkår i bedrifter som la inn anbud ved offentlig innkjøp. EU-domstolen brukte det faktum at den aktuelle tariffavtalen ikke var allmenngjort som argument for at offentlige myndigheter kan, etter EU-domstolens mening, ikke stille krav til lønns- og arbeidsvilkår som ikke er nedfelt i lov eller forskrift.

Norske myndigheter har avvist kritikken og ESAs kobling mellom Ruffert-saken og den norske forskriften. Men etter lengre tids diskusjon med ESA, har regjeringen nå foreslått å komme overvåkingsorganet litt i møte på det første punktet, men den avviser ESAs påstand på det andre.

Regjeringen forslår i høringsbrevet å endre forskriften, slik at bare offentlige innkjøp fra noen sektorer skal omfattes av kravene om lønn og andre vilkår i tariffavtalene. Det er landsdekkende tariffavtaler i disse bransjene, men avgrensingen vil gjøre at bedrifter uten tariffavtale ikke vil omfattes av krav til lønns- og arbeidsvilkår. Regjeringen foreslår at kravene bare skal gjelde de sektorene der den mener sosial dumping er et problem i dag; bygg- og anleggssektoren, renhold, helse og omsorg, transport, samt hotell- og restaurantsektoren. I alle andre sektorer vil ikke offentlige oppdragsgivere kunne stille krav om norsk tarifflønn når de utlyser anbud ved kjøp av varer og tjenester.

Etter vår mening følger det ikke nødvendigvis av ESAs innvending at en må avgrense forskriften til enkeltbransjer. Det bør være tilstrekkelig at Arbeidstilsynet har oversikt over tariffavtalene og regjeringen kunne valgt å gjøre forskriften mer spesifikk. Selv om det er større problem med sosial dumping i en del bransjer enn i andre i dag, er dette et fenomen som kan oppstå i mange bransjer i fremtiden. Vi har nok av eksempler på negativ utvikling over tid, for eksempel i hotell- og restaurantsektoren.

NTL støtter regjeringen når den går mot ESA med hensyn til spørsmålet om forskriften diskriminerer fordi den bare stiller krav ved levering til offentlig sektor. Vi mener imidlertid at det er kritikkverdig at regjeringen bøyer seg for ESA og foreslår at ikke alle sektorer skal være inkludert i forskriften. I tillegg mener vi at ulempetillegg og tariffbestemte overtidstillegg skal være del av kravet når offentlig sektor kjøper inn varer og tjenester. Det er også kritikkverdig at barnehager og undervisning ikke skal omfattes. Manglende rettigheter for de ansatte om tariffbestemt lønn kan for eksempel gjøre at privat barnehageeiere kan øke sin profitt.

NTL mener også at bedriftene som leverer til det offentlige må ha tariffbestemte regler om sykelønn, lønn under omsorgspermisjon, ferierettigheter og pensjonsordninger. Spesielt i de to siste tilfellene er det stor forskjell mellom lovbestemte og tariffbestemte vilkår. Det er i tillegg et problem at man i enkelte bransjer opererer med to kontrakter. En fiktiv kontrakt hvor alt er i orden, og en reell kontrakt som bryter de mest elementære faglige rettigheter. Forskriften ivaretar ikke denne utfordringen.

NTL mener derfor at dagens forskrift må bli videreført, eventuelt presisert og forbedret som foreslått over, med krav om lønns- og arbeidsvilkår "som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke" der det ikke er tariffavtaler. Dette er i overensstemmelse med ILO-konvensjon 94. Vi krever at Regjeringen legger denne konvensjonen og ikke EU-domstolens avgjørelser til grunn for sin innkjøpspolitikk.

Med vennlig hilsen

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag

Berit Asker